

КЗ «Новгород – Сіверський фаховий медичний коледж» ЧОР

**Випускова циклова комісія професійної та практичної підготовки
спеціальності 223 Медсестринство**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕДСЕСТРИНСТВО В ПЕДІАТРІЇ**

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
ОПП	Сестринська справа

2023 рік

Робоча програма з предмету **МЕДСЕСТРИНСТВО В ПЕДІАТРІЇ**
для студентів спеціальності 223 Медсестринство,
ОПІ Сестринська справа 2022 року, 46 сторінок.

Розробник:

викладач вищої категорії, викладач-методист КЗ «Новгород – Сіверський фаховий
медичний коледж» ЧОР Новик О.В.

Робоча програма затверджена на засіданні випускової циклової комісії професійної
та практичної підготовки спеціальності 223 Медсестринство

Протокол № 1 від "05" вересня 2023 року

Голова випускової циклової комісії професійної та практичної підготовки
спеціальності 223 Медсестринство

(підпис) Косачова Л.М.

Перезатверджено Протокол №1 від «___» _____ 2024р.

Перезатверджено _____ Протокол №1 від «___» _____ 2025 р.

Перезатверджено _____ Протокол №1 від «___» _____ 2026р.

Перезатверджено _____ Протокол №1 від «___» _____ 2027р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Загальна кількість годин -330 з них лекцій — 48, навчальної практики — 202, самостійної позааудиторної роботи — 80	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u>	<u>Нормативна</u>
		Рік підготовки:
	Спеціальність: <u>223 Медсестринство</u> ОПП: <u>Сестринська справа</u>	2-й,3-й/ 3-й, 4-й
		Семестр
		3-й,4-й,5-й,6-й, 5-й, 6-й,7-й,8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 1	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції
		48 год.
		Практичні
		202 год.
		Самостійна робота
		80 год.
		Вид контролю: Іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1 Мета: метою дисципліни є вивчення вікових АФО органів і систем, здійснення медсестринського процесу під час дитячих захворювань, вміння надавати кваліфіковану долікарську медичну допомогу, виконувати медичні маніпуляції з діагностичною і лікувальною метою, проводити лікувально-профілактичні заходи, що спрямовані на стабілізацію і зміцнення здоров'я пацієнта, запобігання захворюванням.

2.2 Основними завданнями вивчення дисципліни Медсестринство в педіатрії є засвоєння теоретичного матеріалу й формування вмінь та навичок, що дають можливість застосовувати їх для вирішення практичних професійних завдань.

2.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

2.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

– інтегральна:

Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності;

здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

– загальні:

ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії.

- спеціальні :

СК 1 Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.

СК 2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.

СК 3 Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.

СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.

СК 5 Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.

СК 6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК 8 Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

СК 9 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

СК 10 Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.

СК 11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК 13 Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

СК 15 Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.

2.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності

РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.

РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.

РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні медсестринського процесу

РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, стандартів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .

РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

РН 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації.

РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.

РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.

РН 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності.

РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

3. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Теми	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
	Розділ 1. Здорова дитина				
1	Вступ. Основні завдання та організація педіатричної служби в Україні. Анатомо-фізіологічні особливості органів і систем	10	2	8	
2	Анатомо-фізіологічні особливості доношеної новонародженої дитини та догляд за нею	6	2	4	
3	Анатомо-фізіологічні особливості недоношеної новонародженої дитини та догляд за нею	6	2	4	
4	Вигодовування грудної дитини. Природне, змішане та штучне вигодовування. Харчування дітей, старших однорічного віку	10	2	8	
	Розділ 2. Хвороби дітей раннього віку				
5	Хвороби новонароджених, пов'язані з проблемами інфікування	14	2	12	
6	Хвороби новонароджених пов'язані з пологовими проблемами. Гемолітична хвороба новонароджених	6	2	4	

7	Гіповітаміноз. Рахіт. Гіпервітаміноз вітаміну D. Гіпокальціємічний синдром. Аномалії конституції	14	2	12	
8	Гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Хронічні розлади травлення	10	2	8	
	Розділ 3. Захворювання внутрішніх органів				
9	Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку. Гельмінтози	10	2	8	
10	Захворювання органів дихання	10	2	8	
11	Захворювання сечової системи	10	2	8	

12	Підсумкова практика студентів	34	34		
13	Захворювання серцево-судинної системи	14	2	12	
14	Захворювання системи крові	12	4	8	
15	Захворювання ендокринної системи	10	2	8	
	Розділ 4. Інфекційні хвороби				
16	Туберкульоз у дітей	10	2	8	
17	Дифтерія. Менінгококова інфекція	10	2	8	
18	Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип. Парагрип. Аденовірусна інфекція	6	2	4	
19	Кір. Краснуха	6	2	4	
20	Вітряна віспа. Скарлатина.	6	2	4	
21	Паротитна інфекція	6	2	4	
22	Кишкові інфекції	10	2	8	
23	Вірусний гепатит. Поліомієліт.	14	2	12	

	ВІЛ-інфекція/СНІД				
24	Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі. Охорона праці в галузі	6	2	4	
	Самостійна робота	80			80
	Усього	330	48	202	80

4. Структура навчальної дисципліни (3-й, 5-й семестр)

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика	Самостійна робота
Розділ 1. Здорова дитина.					
1.	Вступ. Основні завдання та організація педіатричної служби в Україні. Анатомо-фізіологічні особливості органів і систем.	10	2	8	
2.	Анатомо-фізіологічні особливості доношеної новонародженої дитини та догляд за нею.	6	2	4	
3.	Анатомо-фізіологічні особливості недоношеної новонародженої дитини та догляд за нею.	6	2	4	
4.	Вигодовування грудної дитини. Природне,змішане та штучне вигодовування. Харчування дітей, старших однорічного віку.	10	2	8	
Розділ 2. Хвороби дітей раннього віку.		10	2	8	
5.	Хвороби новонароджених, пов'язані з проблемами інфікування.				
6.	Хвороби новонароджених, пов'язані з пологовими проблемами. Гемолітична хвороба новонароджених.				
7.	Гіповітаміноз. Рахіт. Гіпервітаміноз вітаміну D. Гіпокальціємічний синдром. Аномалії конституції				

8.	Гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Хронічні розлади травлення.	10	2	8	
	Усього	68	16	52	20

5. Тематичний план лекційних занять

(3-й,5-й семестр)

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вступ. Основні завдання та організація педіатричної служби в Україні. Анатомо-фізіологічні особливості органів і систем.	2
2.	Анатомо-фізіологічні особливості доношеної новонародженої дитини та догляд за нею.	2
3.	Анатомо-фізіологічні особливості недоношеної новонародженої дитини та догляд за нею.	2
4.	Вигодовування грудної дитини. Природне, змішане та штучне вигодовування. Харчування дітей, старших однорічного віку.	2
5.	Хвороби новонароджених, пов'язані з проблемами інфікування.	2
6.	Хвороби новонароджених, пов'язані з пологовими проблемами. Гемолітична хвороба новонароджених.	2
7.	Гіповітаміноз. Рахіт. Гіпервітаміноз вітаміну D. Гіпокальціємічний синдром. Аномалії конституції	2
8.	Гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Хронічні розлади травлення.	2
	Усього	16

Зміст теми

Тема 1. Вступ. Основні завдання та організація педіатричної служби в Україні. Анатомо-фізіологічні особливості органів і систем.

Педіатрія — наука про здорову та хвору дитину. Основні етапи розвитку педіатрії. Видатні вчені — засновники педіатрії. Внесок українських вчених у розвиток педіатрії (С.Х. Хотовицький, О.М. Хохол, В.Г. Балабан, І.М. Руднев, А.А. Кисіль, С.І. Ігнатов, П.М. Гудзенко, О.М. Лук'янова, П.С. Мошнич, В.М. Сидельников).

Основні закони, спрямовані на поліпшення охорони здоров'я матері та дитини. Система організації медичної допомоги дитині. Дитячі лікувально-профілактичні та навчально-виховні заклади. Роль медсестри в організації профілактичної та лікувальної допомоги дітям. Диспансеризація дитячого населення. Групи здоров'я. Основні положення чинних наказів у педіатричній службі.

Етика, деонтологія та професійний рівень медичної сестри.

Періоди дитячого віку, характеристика.

Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи й органів чуття. Формування умовних рефлексів. Спинний мозок.

Шкіра, анатомічні та функціональні особливості.

Температура тіла. Особливості терморегуляції у дітей.

Анатомо-фізіологічні особливості кісткової та м'язової систем. Закономірності росту дитячого організму. Медсестринська діагностика фізичного та нервово-психічного розвитку дітей різного віку. Значення режиму виховання та догляду для гармонійного розвитку психічної і моторної діяльності дитини.

Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання у дитячому віці.

Кровообіг плода та новонародженого. Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи у дитячому віці. Медсестринське спостереження за частотою скорочень серця у дітей різного віку.

Внутрішньоутробне кровотворення. Кровотворення новонародженої дитини. Кількісні та якісні зміни крові в процесі росту і розвитку дітей. Особливості гемограми у дітей різних вікових груп.

Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення. Бактеріальна флора кишок, фізіологічне значення.

Водний обмін. Потреба у воді залежно від віку. Всмоктування та виділення води. Електролітний обмін. Нерозривний зв'язок з водним обміном. Кислотно-основний стан крові, показники у здорових дітей.

Білковий обмін. Білки — пластичний матеріал для росту і розвитку. Позитивний азотний баланс у дітей. Потреба у білках залежно від віку. Співвідношення між білками, жирами, вуглеводами на першому році життя.

Вуглеводний обмін. Використання вуглеводів для продукування тепла й роботи. Потреба у вуглеводах відповідно до віку.

Жировий обмін. Жири як основне джерело енергії. Біологічна цінність жирів. Потреба у жирах залежно від віку.

Вітамінний обмін. Норми добової потреби у вітамінах відповідно до 12 віку.

Імунна система як контроль за генетичною стабільністю внутрішнього середовища організму. Неспецифічні складові частини захисту. Система мононуклеарних фагоцитів. Комплемент. Інтерферон. Специфічні імунологічні реакції клітинного (Т-лімфоцити) і гуморального (В-лімфоцити) імунітету. Імуноглобуліни. Уявлення про імунодефіцит.

Лімфокапілярні та лімфатичні судини, функції. Лімфатичні вузли, функції.

Анатомо-фізіологічні особливості ендокринної системи. Зв'язок гормонів з процесами росту й розвитку дитини.

Анатомо-фізіологічні особливості сечової системи. Міхурно-сечовий рефлекс. Створення умовного рефлексу на виділення сечі.

Тема 2. Анатомо-фізіологічні особливості доношеної новонародженої дитини та догляд за нею.

Плід і його розвиток. Шкідливий вплив різних чинників на внутрішньо-утробний розвиток плода. Основні групи захворювань, які виникають під час внутрішньоутробного розвитку плода.

Характеристика доношеної новонародженої дитини. Медсестринське обстеження. Оцінювання за шкалою Апгар. Показники фізичного розвитку. Поняття про зрілість. Тривалість неонатального періоду.

Медсестринське обстеження при фізіологічних станах новонароджених: фізіологічна втрата маси тіла, фізіологічна жовтяниця, фізіологічна еритема, токсична еритема, транзиторна гарячка, статеві кризи, сечокислий інфаркт нирок, транзиторний дисбактеріоз і транзиторний катар кишок. Організація середовища й догляду за новонародженою дитиною згідно з чинними наказами МОЗ України.

Виховування новонароджених: спосіб годування, частота, одноразова кількість молока.

Перший патронаж новонародженої дитини. Догляд за немовлям у домашніх умовах.

Тема 3. Анатомо-фізіологічні особливості недоношеної новонародженої дитини та догляд за нею.

Визначення недоношеності та її причини. Медсестринське обстеження: зовнішні ознаки, функціональна незрілість, особливості органів та систем.

Особливості фізичного та психомоторного розвитку. Збільшення маси тіла та зросту залежно від її маси дитини на час народження. Особливості перебігу фізіологічних станів. Організація медичного обслуговування та принципи виходжування недоношених дітей згідно з чинними наказами МОЗ України. Профілактика вторинної асфіксії. Вигодовування недоношених. Основні принципи диспансеризації недоношених дітей. Догляд за недоношеною дитиною в домашніх умовах

Тема 4. Вигодовування грудної дитини. Природне, змішане та штучне вигодовування. Харчування дітей, старших однорічного віку.

Основні принципи вигодовування дітей раннього віку. Види вигодовування. Характеристика природного вигодовування. Лактація. Хімічний склад молока в різні терміни лактації. Значення молозива для годування новонародженої дитини. Характеристика материнського молока, його переваги.

Методика та правила прикладання дитини до груді. Визначення добової кількості їжі дітям, методи розрахунку. Введення підгодовування і харчових доповнень. Протипоказання та утруднення під час грудного вигодовування. Дієта і режим жінки-годувальниці. Гіпогалактія, профілактика та лікування.

Штучне вигодовування, характеристика. Показання для переведення дитини на штучне вигодовування.

Змішане вигодовування, характеристика. Показання до змішаного вигодовування.

Харчування дітей після року.

Тема 5. Хвороби новонароджених, пов'язані з проблемами інфікування.

Захворюваність та смертність новонароджених. Основні причини. Роль медичної сестри в профілактиці захворювань новонароджених.

Захворювання шкіри та пупкової ранки. Медсестринський процес у разі попрілостей, везикулопустульозу, пухирчатки новонароджених, омфаліту, сепсису:

- медсестринське обстеження (скарги, анамнез, об'єктивне обстеження);
- виявлення дійсних проблем пацієнта;
- установлення медсестринських діагнозів;
- планування медсестринських втручань та реалізація їх;
- оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція;
- профілактика захворювань.

Тема 6. Хвороби новонароджених, пов'язані з пологовими проблемами. Гемолітична хвороба новонароджених

Пологові травми. Гемолітична хвороба новонароджених. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при пологових травмах, гемолітичній хворобі новонароджених. Профілактика ушкоджень під час пологів.

Поняття про природжені вади розвитку та спадкові захворювання новонароджених.

Тема 7. Гіповітаміноз. Рахіт. Гіпервітаміноз вітаміну D. Гіпокальціємічний синдром. Аномалії конституції.

Рахіт. Гіпокальціємічний синдром. Гіпервітаміноз. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес у разі рахіту, гіпокальціємічного синдрому, гіпервітамінозу: медсестринське обстеження, виявлення дійсних проблем пацієнта,

встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань. Реалізація плану медсестринських втручань. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція.

Надання невідкладної допомоги під час ларингоспазму та еклампсії відповідно до протоколів лікування.

Диспансерний нагляд. Неспецифічна й специфічна профілактика рахіту.

Аномалії конституції. Визначення, етіологія, класифікація за клінічними формами. Медсестринський процес при ексудативно-катаральному, лімфатико-гіпопластичному, нервово-артритичному діатезі. Профілактика. Диспансерний облік. Особливості імунізації. Надання невідкладної допомоги при гострих алергійних станах у дітей (кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок) відповідно до протоколів лікування.

Тема 8. Гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Хронічні розлади травлення.

Гострі розлади травлення. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при функціональних розладах травлення: медсестринська діагностика, планування медсестринських втручань. Реалізація плану медсестринських втручань. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика гострих розладів травлення.

Пілороспазм і пілоростеноз. Медсестринська діагностика, планування медсестринських втручань, їх реалізація.

Гіпотрофія. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при гіпотрофії: визначення дійсних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань та їх реалізація. Профілактика. Уявлення про паратрофію. Роль медичної сестри у профілактиці дистрофії

6. Тематичний план практичних занять (3-й,5-й семестр)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вступ. Основні завдання та організація педіатричної служби в Україні. Анатомо-фізіологічні особливості органів і систем.	4
2.	Анатомо-фізіологічні особливості органів і систем.	4
3.	Анатомо-фізіологічні особливості доношеної новонародженої дитини та догляд за нею	4
4.	Анатомо-фізіологічні особливості недоношеної новонародженої дитини та догляд за нею	4
5.	Вигодовування грудної дитини. Природне, змішане та штучне вигодовування.	4
6.	Вигодовування грудної дитини. Харчування дітей, старших однорічного віку.	4
7.	Хвороби новонароджених, пов'язані з проблемами інфікування.	4
8.	Хвороби новонароджених, пов'язані з проблемами інфікування (сепсис).	4
9.	Хвороби новонароджених, пов'язані з пологовими проблемами. Гемолітична хвороба новонароджених	4
10.	Гіповітаміноз. Рахіт. Гіпервітаміноз вітаміну D. Гіпокальціємічний синдром.	4
11.	Аномалії конституції.	4

12.	Гострі розлади травлення у дітей раннього віку.	4
13.	Хронічні розлади травлення.	4
	Усього	52

Зміст теми

Тема 1. Вступ. Основні завдання та організація педіатричної служби в Україні. Анатомо-фізіологічні особливості органів і систем

Проведення I етапу медсестринського процесу: скарги, анамнез здорової та хворої дитини (генеалогічний, біологічний, соціальний), значення його для діагнозу. Збирання анамнезу у батьків: анамнез захворювання, життя, епідеміологічний, імунологічний, алергологічний тощо. Схема розпитування. Оцінювання умов життя, виховання, спадковості, перебігу перенесених захворювань.

Медсестринське обстеження: огляд, антропометрія, пальпація, перкусія. Соматоскопія (огляд): загальне оцінювання поведінки, положення тіла (активне, пасивне, вимушене), вираз обличчя, стан свідомості, нервово-психічний розвиток і його відповідність вікові; дослідження шкіри та підшкірної основи, огляд і пальпація периферичних лімфовузлів, голови, хребта, грудної клітки, кінцівок, суглобів. Антропометрія: зважування, вимірювання зросту, окружності голови, грудної клітки, живота. Пальпація, перкусія під час обстеження органів дихання, кровообігу, травлення, сечових органів та ендокринної системи. Підготовка до інструментальних (рентгенологічних, комп'ютерної томографії, ендоскопічних, УЗД тощо) та функціональних методів дослідження органів і систем. Оцінювання результатів досліджень. Критерії оцінювання стану дитини (задовільний, середньої тяжкості, тяжкий). Особливості написання історії розвитку дитини як науково-медичний та юридичний документ.

Практичні навички:

- вимірювання температури тіла та її графічне зображення;
- проведення обстеження: огляд, пальпація, перкусія;
- підрахунок частоти дихальних рухів, пульсу;
- вимірювання артеріального тиску;
- взяття сечі у дітей раннього віку на дослідження;
- взяття калу на наявність яєць гельмінтів, копрологію, бактеріологічне дослідження;
- оцінювання результатів лабораторних досліджень: норма, патологія;
- підготовка дітей до функціональних та інструментальних методів обстеження;
- медсестринське обстеження та оцінювання стану органів та систем;

Тема 2. Анатомо-фізіологічні особливості органів і систем.

Медсестринське обстеження дітей різних вікових груп. Оцінювання обстеження шкіри, вимірювання температури тіла, графічний запис. Переодягання як елемент загартовування — тренування рецепторів шкіри та слизових оболонок, вегетативного апарату й систем теплопродукції до впливу холоду. Підбір іграшок для дітей різного віку.

Режим дня, підготовка дітей та участь у годуванні.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, професійної безпеки, протиепідемічного режиму під час обстеження, виконання маніпуляцій, роботи з медичною апаратурою тощо.

Практичні навички:

- проведення антропометрії;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- складання схем режиму для дітей різних вікових груп;
- одягання та переодягання дітей;
- оволодіння методикою загартовування дітей;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки в ЛПЗ.

Тема 3. Анатомо-фізіологічні особливості доношеної новонародженої дитини та догляд за нею

Перший туалет новонародженої дитини. Медсестринське обстеження: визначення маси, зросту, вимірювання окружності голови, грудної клітки. Оцінювання стану за шкалою Апгар. Відпрацювання елементів першого туалету новонародженої дитини за діючим наказом. Заповнення документації. Методика одягання немовлят. Вигодовування новонароджених.

Ознайомлення з дитячим відділенням пологового будинку. Обладнання палат. Санітарно-гігієнічний режим.

Медсестринське обстеження: стан шкіри, підшкірної основи, залишку пуповини, пупкової ранки, фізіологічних станів.

Годування новонароджених. Вакцинація.

Дотримання охорони праці, протиепідемічного режиму, правил професійної безпеки під час проведення вакцинації.

Правила виписування з пологового будинку.

Проведення першого патронажу новонародженої дитини.

Практичні навички:

- проведення першого туалету новонароджених;
- скринінгові обстеження новонароджених;
- оформлення медичної документації;
- проведення антропометрії;
- вимірювання температури тіла;
- проведення ранкового туалету новонароджених;
- проведення профілактичних щеплень у пологовому будинку;
- туалет залишку пуповини та пупкової ранки (за потреби);
- розрахунок разової та добової кількості молока;
- одягання та сповивання новонароджених;
- проведення гігієнічної ванни;
- заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом;
- дотримання охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, правил техніки безпеки, професійної безпеки під час проведення вакцинації.

Тема 4. Анатомо-фізіологічні особливості недоношеної новонародженої дитини та догляд за нею.

Ознайомлення з відділенням виходжування недоношених новонароджених. Санітарно-гігієнічний режим відділення.

Медсестринське обстеження недоношених дітей. Оцінювання стану. Догляд за недоношеною дитиною. Зігрівання. Годування.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки у відділенні виходжування новонароджених. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

- проведення першого туалету недоношеної дитини;
- вимірювання температури тіла;
- проведення ранкового туалету недоношеної новонародженої дитини;
- туалет залишку пуповини та пупкової ранки (за потреби);
- розрахунок разової та добової кількості молока;
- проведення гігієнічної ванни;
- методика зігрівання недоношених;
- оброблення кувеза;

-годування з чашки, через зонд;
-дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки у відділенні виходжування новонароджених. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 5. Вигодовування грудної дитини. Природне, змішане та штучне вигодовування.

Визначення добової кількості їжі різними методами та частоти годувань на добу. Розрахування основних харчових інгредієнтів та енергетичної цінності основних продуктів харчування для дітей різного віку, які перебувають на грудному, змішаному та штучному вигодовуванні. Складання схем різних видів вигодовування дітей віком до одного року. Проведення контрольного зважування. Техніка годування грудьми, з ложечки, чашки. Зберігання молочних сумішей. Складання схем годування.

Практичні навички:

- проведення контрольного зважування;
- складання меню-розкладки;
- складання схем годування дітей першого року життя;

Тема 6. Вигодовування грудної дитини. Харчування дітей, старших однорічного віку.

Ознайомлення з харчоблоком у дитячому стаціонарі та дотримання правил професійної безпеки, охорони праці під час роботи з електронагрівальними приладами.

Проведення медичною сестрою санітарно-освітньої роботи з питань раціонального харчування.

Практичні навички:

- приготування страв для підгодовування;
- методика введення підгодовування та догодовування;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці під час роботи з електронагрівальними приладами.

Тема 7. Хвороби новонароджених, пов'язані з проблемами інфікування.

Виконання медсестринського процесу в разі гнійно-запальних захворювань шкіри, Оволодіння навичками догляду за пацієнтом при гарячці, інтоксикації, блюванні, проносі, метеоризмі, зниженому апетиті, омфаліті тощо.

Виявлення дійсних проблем пацієнта та встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень (крові, сечі, калу, гнійних виділень тощо) .

Практичні навички:

- вимірювання температури тіла та її графічне зображення;
- проведення гігієнічної та лікувальної ванни;
- оброблення пупкової ранки при омфаліті;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- проведення антропометрії;
- заповнення історії розвитку дитини;
- заповнення медичної карти стаціонарного хворого;
- підготовка дітей до функціональних та інструментальних методів обстеження.

Тема 8. Хвороби новонароджених, пов'язані з проблемами інфікування (сепсис).

Виконання медсестринського процесу в разі гнійно-запальних захворювань шкіри,

сепсису.

Виконання лікарських призначень. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження тощо.

Практичні навички:

- проведення очисної та лікувальної клізми;
- постановка газовідвідної трубки;
- закапування крапель в очі, ніс, вухо;
- виконання усіх видів ін'єкцій;
- заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом.

Тема 9. Хвороби новонароджених, пов'язані з пологовими проблемами. Гемолітична хвороба новонароджених.

Виконання медсестринського процесу при пологових травмах, гемолітичній хворобі. Виявлення дійсних проблем пацієнта та встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація.

Виконання лікарських призначень. Профілактика ушкоджень під час пологів. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

- відсмоктування слизу з верхніх дихальних шляхів;
- годування дитини з ложечки, чашечки, через зонд;
- підготовка та застосування міхура з льодом;
- проведення штучної вентиляції легень, закритого масажу серця;
- допомога під час судом;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо.

Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом .

Тема 10. Гіповітаміноз. Рахіт. Гіпервітаміноз вітаміну D. Гіпокальціємічний синдром.

Виконання медсестринського процесу при рахіті. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його наявних проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень (крові, сечі тощо). Оволодіння навичками догляду за пацієнтом зі зниженим апетитом, пітливістю, збудженням, судорогами, диспепсичними явищами тощо. Виконання лікарських призначень

Заходи і засоби особистої безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом.

Практичні навички:

- обстеження кістково-м'язової системи;
- виявлення симптомів рахіту;
- виявлення симптомів при гіпокальціємічному синдромі, гіпервітамінозі D;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- проведення лікувальної ванни;
- проведення профілактики рахіту вітаміном D;
- проведення масажу та гімнастики;

- надання допомоги під час ларингоспазму та еклампсії відповідно до протоколів лікування;
- робота у фізіотерапевтичному кабінеті;
- заходи і засоби особистої безпеки медичні сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом.

Тема 11. Аномалії конституції.

Виконання медсестринського процесу при ексудативно-катаральному, лімфатико-гіпопластичному, нервово-артритичному діатезі. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його наявних проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень (крові, сечі тощо). Виконання лікарських призначень. Особливості імунізації. Ознайомлення з роботою алергологічного кабінету та принципами диспансерного обліку дітей з алергійними діатезами. Специфіка роботи медичної сестри в алергологічному відділенні.

Заходи і засоби особистої безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом.

Практичні навички:

- вимірювання температури тіла, графічний запис;
- ведення харчового щоденника;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- надання невідкладної допомоги під час гострих алергічних станів (анафілактичного шоку, кропив'янки, набряку Квінке тощо) відповідно до протоколів лікування;
- навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду, запобіганню повторних випадків алергії;
- заходи і засоби особистої безпеки медичні сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом.

Тема 12. Гострі розлади травлення у дітей раннього віку.

Виконання медсестринського процесу при гострих розладах травлення: функціональних розладах травлення. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем і встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Виконання лікарських призначень. Дотримання правил охорони праці, професійної безпеки.

Практичні навички:

- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- надання невідкладної допомоги при синдромі токсикозу з ексикозом; розрахунок кількості рідини залежно від віку та ступеня ексикозу;
- промивання шлунка;
- методика оральної регістрації;
- застосування очисної, лікувальної клізми, газовідвідної трубки;
- догляд за дитиною під час блювання;
- реєстрація й оцінювання випорожнень;
- взяття калу на копрологію, бактеріологічне дослідження;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових та внутрішньовенних ін'єкцій;
- дотримання правил охорони праці, професійної безпеки.

Тема 13. Хронічні розлади травлення.

Виконання медсестринського процесу при хронічних порушеннях живлення: гіпотрофії, паратрофії, дистрофії. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем і встановлення медсестринських діагнозів.

Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Виконання лікарських призначень. Дотримання правил охорони праці, професійної безпеки.

Практичні навички:

- методика оральної регістрації;
- застосування очисної, лікувальної клізми, газовідвідної трубки;
- догляд за дитиною під час блювання;
- реєстрація й оцінювання випорожнень;
- взяття калу на копрологію, бактеріологічне дослідження;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових та внутрішньовенних ін'єкцій;
- дотримання правил охорони праці, професійної безпеки.

**7. Тематичний план самостійної роботи
(3-й,5-й семестр)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні етапи розвитку педіатрії. Складання етапів розвитку педіатрії.	2
2.	Анатомо-фізіологічні особливості ендокринної системи у дітей раннього віку. Медсестринське обстеження даної системи.	2
3.	Умовний поділ дитячого віку за гематологічними показниками: новонароджені, діти грудного і старшого віку. Складання диференціальної таблиці для різних вікових груп.	2
4.	Нервово-психічний розвиток дитини віком до і після року. Оцінювання нервово-психічного розвитку	2
5.	Етапи проведення мед сестринського догляду за дитиною. Медсестринська документація.	2
6.	Сестринський догляд за новонародженою дитиною в перші місяці життя Відпрацювання елементів догляду за нею	2
7.	Фізичне виховання та загартовування дітей. Методика проведення масажу та гімнастики, заходи, спрямовані на загартовування дітей раннього віку	2
8.	Спостереження за недоношеними дітьми на дільниці. Відпрацювання навичок догляду за ними	2
9.	Санітарно-освітня робота медсестри з питань пропагування природного вигодовування. Оформлення сан бюлетеня.	2
10.	Харчування дітей старших однорічного віку. Повноцінність та раціональність харчування.	2
	Усього	20

**8. Структура навчальної дисципліни
(4-й, 6-й семестр)**

		Кількість годин			
№ з/п	Тема	Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика	Самостійна робота
Розділ 3. Захворювання внутрішніх органів					

1.	Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку. Гельмінтози.	14	2	12	
2.	Захворювання органів дихання.	10	2	8	
3.	Захворювання сечової системи.	14	2	12	
Підсумкова практика студентів.		34		34	
	Усього	72	6	66	20

9. Тематичний план лекційних занять (4-й,6-й семестр)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку. Гельмінтози.	2
2.	Захворювання органів дихання.	2
3.	Захворювання сечової системи.	2
	Усього	6

Зміст теми

Тема 1. Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку. Гельмінтози.

Стоматит. Гастрит. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Дуоденіт. Холецистохолангіт та дисфункція жовчовивідних шляхів. Ентероколіт. Коліт. Гельмінтози. Визначення, етіологія, роль *Helicobacter pylori*. Медсестринський процес при цій патології. Медсестринське обстеження, медсестринські діагнози, планування медсестринських втручань: взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Особливості догляду за пацієнтом, принципи дієтотерапії та лікування.

Роль медичної сестри в профілактиці захворювань. Проведення санітарно-гігієнічних заходів у дитячих установах. Санітарно-освітня робота серед батьків, дітей дошкільного та шкільного віку.

Тема 2. Захворювання органів дихання.

Риніт, отит, фарингіт, трахеїт, ларингіт, стенозуючий ларинготрахеїт, тонзиліт, бронхіт, пневмонія, бронхіальна астма. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при захворюваннях органів дихання: медсестринська діагностика, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань та їх реалізація під час спостереження, догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика. Особливості імунізації. Санаторно-курортне лікування. Роль медсестри в проведенні санітарно-освітньої роботи серед населення та особливо серед сімей з обтяженою спадковістю. Диспансерний нагляд.

Тема 3. Захворювання сечової системи.

Основні симптоми та синдроми захворювань нирок і сечових шляхів. Методи діагностики.

Гломерулонефрит. Пієлонефрит. Хронічне захворювання нирок. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при цій патології — медсестринське обстеження, визначення дійсних і супутніх проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до лабораторних досліджень (загального клінічного аналізу сечі, за методами Зимницького, Нечипоренка, бактеріологічна діагностика, визначення чутливості до антибіотиків); підготовка пацієнта до проведення інструментальних обстежень (рентгенологічного, цистоскопії, радіоізотопної реографії, УЗД тощо). Особливості спостереження та догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Особливості імунізації. Санаторно-курортне лікування. Диспансеризація.

Невідкладна допомога в разі гострої затримки сечі, ниркової коліки відповідно до протоколів лікування.

10. Тематичний план практичних занять

(4-й,6-й семестр)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку. Стоматит. Гастрит. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Дуоденіт.	4
2.	Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку. Холецистохолангіт та дисфункція жовчовивідних шляхів.	4
3.	Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку. Ентероколіт. Коліт. Гельмінтози.	4
4.	Захворювання органів дихання. Риніт, отит, фарингіт, трахеїт, ларингіт, стенозуючий ларинготрахеїт, тонзиліт, бронхіт.	4
5.	Захворювання органів дихання. Пневмонія, бронхіальна астма.	4
6.	Захворювання сечової системи. Пієлонефрит.	4
7.	Захворювання сечової системи. Гломерулонефрит.	4
8.	Захворювання сечової системи. Хронічне захворювання нирок.	4
	Підсумкова практика студентів	
9.	Робота в поліклініці.	4
10.	Робота у дитячій дошкільній установі.	4
11.	Приймальне відділення стаціонару.	4
12.	Маніпуляційна.	4
13.	Робота в кабінеті функціональної діагностики.	2
14.	Догляд за новонародженими дітьми раннього віку.	4
15.	Догляд за пацієнтами з захворюваннями органів дихання.	4
16.	Догляд за пацієнтами з захворюваннями травного каналу.	4
17.	Догляд за пацієнтами з захворюваннями сечової системи.	4
	Усього	66

Зміст теми

Тема 1. Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку.

Виконання медсестринського процесу при захворюванні органів травного каналу (Стоматит. Гастрит. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Дуоденіт). Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних і супутніх проблем, встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнтів та взяття шлункового і дуоденального вмісту, калу — на наявність яєць гельмінтів та копрологічне дослідження тощо; підготовки пацієнта до проведення інструментальних обстежень (рентгенологічного,

ендоскопічного, УЗД). Виконання лікарських призначень. Профілактика захворювань. Специфіка роботи медсестри в гастроентерологічному відділенні. Роль медсестри в дотриманні правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму.

Практичні навички:

- промивання шлунка дітям різного віку;
- проведення РН-метрії;
- надання невідкладної допомоги під час харчового отруєння;
- оброблення слизової оболонки ротової порожнини в разі стоматиту;
- вимірювання температури тіла, графічний запис;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму.

Тема 2. Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку.

Виконання медсестринського процесу при Холецистохолангіті та дисфункції жовчовивідних шляхів. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних і супутніх проблем, установлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Підготовка пацієнта до проведення інструментальних обстежень (рентгенологічного, ендоскопічного, УЗД). Виконання лікарських призначень. Профілактика захворювань. Специфіка роботи медсестри в гастроентерологічному відділенні. Роль медсестри в дотриманні правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму.

Практичні навички:

- проведення дуоденального зондування;
- взяття калу на копрологічне дослідження;
- підготовка до УЗ дослідження ОЧП;
- вимірювання температури тіла, графічний запис;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму.

Тема 3. Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку. Ентероколіт. Коліт. Гельмінтози.

Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних і супутніх проблем, установлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнтів та взяття калу — на наявність яєць гельмінтів та копрологічне дослідження тощо; підготовки пацієнта до проведення інструментальних обстежень (рентгенологічного, ендоскопічного, УЗД). Виконання лікарських призначень. Профілактика захворювань. Специфіка роботи медсестри в гастроентерологічному відділенні. Роль медсестри в дотриманні правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму.

Практичні навички:

- промивання шлунка дітям різного віку;
- надання невідкладної допомоги під час харчового отруєння;
- взяття калу на копрологічне дослідження та виявлення яєць гельмінтів;
- проведення очисної та лікувальної клізми;
- вимірювання температури тіла, графічний запис;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму.

Тема 4. Захворювання органів дихання.

Виконання медсестринського процесу при захворюваннях органів дихання: риніті, отиті, фарингіті, трахеїті, ларингіті, стенозуючому ларинготрахеїті, тонзиліті, бронхіті.

Оцінювання стану пацієнта на основі медсестринського обстеження. Додаткові методи обстеження пацієнтів з легеневою патологією: лабораторні — підготовка пацієнта та взяття харкотиння на бактеріологічне дослідження; інструментальні — рентгенологічні, ендоскопічні. Надання невідкладної долікарської допомоги в разі гострих станів (задишки, ядухи, гіпертермії) відповідно до протоколів лікування.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

- проведення підрахунку частоти дихальних рухів, пульсу;
- вимірювання температури тіла, її графічний запис;
- закапування крапель у ніс, вуха;
- взяття слизу із зів'яз та носа для бактеріологічного дослідження;
- взяття харкотиння на клінічне, бактеріологічне дослідження;
- накладання зігрівального компресу на вуха;
- очищення дихальних шляхів;
- проведення інгаляцій;
- накладання гірчичників, гірчичних обгортань на грудну клітку;
- розведення та введення антибіотиків;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 5. Захворювання органів дихання.

Виконання медсестринського процесу при захворюваннях органів дихання: пневмонії, бронхіальній астмі. Оцінювання стану пацієнта на основі медсестринського обстеження. Додаткові методи обстеження пацієнтів з легеневою патологією: лабораторні — підготовка пацієнта та взяття харкотиння на бактеріологічне дослідження; інструментальні — рентгенологічні, ендоскопічні. Надання невідкладної долікарської допомоги в разі гострих станів (задишки, ядухи, гіпертермії) відповідно до протоколів лікування.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

- проведення підрахунку частоти дихальних рухів, пульсу;
- вимірювання температури тіла, її графічний запис;
- закапування крапель у ніс, вуха;
- взяття слизу із зів'яз та носа для бактеріологічного дослідження;
- взяття харкотиння на клінічне, бактеріологічне дослідження;
- накладання зігрівального компресу на вуха;
- очищення дихальних шляхів;
- проведення інгаляцій;
- накладання гірчичників, гірчичних обгортань на грудну клітку;
- розведення та введення антибіотиків;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 6. Захворювання сечової системи. Пієлонефрит.

Виявлення наявних проблем пацієнтів із пієлонефритом. Критерії оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Планування медсестринських втручань та їх реалізація: підготовка пацієнта та взяття сечі для загального клінічного дослідження, за методикою Зимницького, Нечипоренка, бактеріологічного дослідження; підготовка до інструментальних методів обстежень (рентгенологічного, цистоскопії, радіоізотопної реографії, УЗД тощо). Догляд за пацієнтами з патологією нирок (антропометрія, застосування сечоприймача, визначення водного балансу). Виконання лікарських призначень. Дієтотерапія. Профілактика. Дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в нефрологічному відділенні.

Практичні навички:

- підготовка пацієнта та взяття сечі: для загального аналізу, за методикою Нечипоренка, Зимницького, для бактеріологічного дослідження тощо;
- визначення добового діурезу;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення всіх видів ін'єкцій;
- вимірювання артеріального тиску;
- підготовка пацієнтів до інструментальних методів обстеження;
- невідкладна допомога в разі гострої затримки сечі, ниркової коліки;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в нефрологічному відділенні.

Тема 7. Захворювання сечової системи. Гломерулонефрит.

Виявлення наявних проблем пацієнтів із гломерулонефритом. Критерії оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Планування медсестринських втручань та їх реалізація: підготовка пацієнта та взяття сечі для загального клінічного дослідження, за методикою Зимницького, Нечипоренка, бактеріологічного дослідження; підготовка до інструментальних методів обстежень (рентгенологічного, цистоскопії, радіоізотопної реографії, УЗД тощо). Догляд за пацієнтами з патологією нирок (антропометрія, застосування сечоприймача, визначення водного балансу). Виконання лікарських призначень. Дієтотерапія. Профілактика. Дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в нефрологічному відділенні.

Практичні навички:

- підготовка пацієнта та взяття сечі: для загального аналізу, за методикою Нечипоренка, Зимницького, для бактеріологічного дослідження тощо;
- визначення добового діурезу;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення всіх видів ін'єкцій;
- вимірювання артеріального тиску;
- підготовка пацієнтів до інструментальних методів обстеження;
- невідкладна допомога в разі гострої затримки сечі, ниркової коліки;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в нефрологічному відділенні.

Тема 8. Захворювання сечової системи. Хронічна хвороба нирок.

Виявлення наявних проблем пацієнтів із гострою нирковою недостатністю, хронічними захворюваннями нирок. Критерії оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Планування медсестринських втручань та їх реалізація: підготовка пацієнта та взяття сечі для загального клінічного дослідження, за методикою

Зимницького, Нечипоренка, бактеріологічного дослідження; підготовка до інструментальних методів обстежень (рентгенологічного, цистоскопії, радіоізотопної реографії, УЗД тощо). Догляд за пацієнтами з патологією нирок (антропометрія, застосування сечоприймача, визначення водного балансу). Виконання лікарських призначень. Дієтотерапія. Профілактика. Дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в нефрологічному відділенні.

Практичні навички:

- підготовка пацієнта та взяття сечі: для загального аналізу, за методикою Нечипоренка, Зимницького, для бактеріологічного дослідження тощо;
- визначення добового діурезу;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення всіх видів ін'єкцій;
- вимірювання артеріального тиску;
- підготовка пацієнтів до інструментальних методів обстеження;
- невідкладна допомога в разі гострої затримки сечі, ниркової коліки;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в нефрологічному відділенні.

Підсумкова практика студентів.

Практика 1. Робота в поліклініці.

Реєстратура. Структура дитячої поліклініки, обов'язки медичної сестри. Медична документація. Участь у прийманні пацієнтів разом із дільничним педіатром та медичною сестрою; заповнення медичної документації; проведення антропометрії; планування та проведення профілактичних щеплень; відпрацювання основних прийомів масажу, пасивної гімнастики тощо; участь у проведенні патронажу дітей раннього віку.

Практика 2. Робота в дитячій дошкільній установі.

Участь у щоденному ранковому прийманні та огляді дітей, оцінювання фізичного розвитку за даними антропометрії, нервово-психічного розвитку дітей різних вікових груп; складання меню-розкладки на день; участь у плануванні та проведенні профілактичних щеплень; проведення санітарно-освітньої роботи з батьками.

Практика 3. Приймальне відділення стаціонару.

Робота медичної сестри, спрямована на виконання посадових обов'язків. Реєстрування пацієнтів під час надходження на стаціонарне лікування, участь у загальному огляді, проведенні антропометрії, санітарному обробленні, транспортуванні пацієнтів тощо. Заповнення та ведення медсестринської документації.

Структура дитячих стаціонарів. Вивчення обов'язків медичної сестри різних функціональних підрозділів та правил особистої безпеки. Ознайомлення та вивчення документації дитячих стаціонарів. Реалізація медсестринського процесу в стаціонарі.

Практика 4. Маніпуляційна.

Підготовка маніпуляційного кабінету до роботи. Правила зберігання та обліку ліків. Виконання лікарських призначень. Здійснення всіх видів ін'єкцій. Спостереження за станом пацієнтів. Проведення заходів щодо запобігання ускладненням. Здійснення передстерилізаційного оброблення та дезінфекції інструментарію після використання. Дотримання та виконання вимог, чинних наказів МОЗ України під час роботи в маніпуляційному та процедурному кабінетах.

Практика 5. Робота в кабінеті функціональної діагностики.

Підготовка пацієнта та участь у проведенні функціональних методів обстеження.

Практика 6. Догляд за новонародженими та дітьми раннього віку.

Участь в огляді дітей: проведення щоденного ранкового туалету, антропометрії, заповнення документації; зігрівання недоношених дітей; годування дітей за допомогою ложечки, пляшечки, зонда. Оброблення кувеза. Обстеження та догляд за пацієнтами з порушеннями вітамінного обміну, алергійними діатезами, гострими розладами травлення та хронічними порушеннями живлення; реалізація плану медсестринських втручань, спостереження за пацієнтом і догляд; вирішення його дійсних та супутніх проблем; виконання лікарських призначень; проведення специфічної та неспецифічної профілактики рахіту; надання невідкладної долікарської допомоги під час нападу ларингоспазму, під час анафілактичного шоку.

Практика 7. Догляд за пацієнтами з захворюваннями органів дихання.

Медсестринське обстеження пацієнтів із хворобами органів дихання: бронхітами, бронхіальною астмою, пневмонією тощо. Визначення функції зовнішнього дихання (спірометрія, спірографія, пневмотахометрія). Встановлення медсестринських діагнозів. Спостереження за пацієнтом та вирішення його дійсних і супутніх проблем (ядуха, кашель, підвищення температури тіла, затруднення носового дихання, зниження апетиту тощо). Виконання лікарських призначень: усіх видів ін'єкцій, фізіотерапевтичних процедур, ЛФК, масажу тощо. Підготовка пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень (крові, харкотиння, сечі тощо). Участь медсестри в інструментальних методах обстеження (рентгенографії, комп'ютерній томографії, ендоскопії тощо). Надання невідкладної долікарської допомоги під час гострих станів (стенозуючого ларинготрахеїту, ядухи, задишки). Оцінювання результатів медсестринських втручань та їх корекція. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду.

Участь у проведенні елементів масажу під час бронхітів, бронхіальної астми, пневмонії тощо.

Практика 8. Догляд за пацієнтами з захворюваннями травного каналу.

Проведення медсестринського обстеження, медсестринської діагностики та догляду за пацієнтами з порушенням функцій органів травного каналу; вирішення дійсних і супутніх проблем пацієнта зі стоматитом, гастритом, виразковою хворобою, дуоденітом, дисфункцією жовчовивідних шляхів, хронічним холецистохолангітом, гельмінтозами; проведення підготовки пацієнта до лабораторних та інструментальних обстежень; виконання лікарських призначень; робота в маніпуляційному кабінеті. Рекомендації щодо дотримання дієти; навчання пацієнтів та їх оточення само- та взаємодогляду.

Практика 9. Догляд за пацієнтами з захворюваннями сечової системи.

Здійснення обстеження та догляду за пацієнтами із захворюваннями сечової системи; вирішення дійсних та супутніх проблем при гломерулонефриті, пієлонефриті, гострій нирковій недостатності, хронічних захворюваннях нирок. Проведення підготовки пацієнта та взяття сечі для загального клінічного дослідження, за методикою Зимницького, Нечипоренка, бактеріологічного дослідження тощо. Підготовка пацієнтів до інструментальних та неінструментальних методів обстеження (рентгенологічного, цистоскопії, радіоізотопної реографії, УЗД нирок тощо). Катетеризація сечового міхура м'яким катетером під наглядом медичної сестри. Надання долікарської допомоги в разі гострої затримки сечі та гострої ниркової недостатності відповідно до протоколів лікування.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

11. Тематичний план самостійної роботи

(4-й,6-й семестр)

№ з/п	ТЕМИ	Кількість годин
1.	Дисбактеріоз: своєчасно про актуальне. Опрацювання медичної літератури, відпрацювання елементів догляду за дитиною з цією патологією	2
2	Пілороспазм і пілоростеноз. Медсестринський процес у разі цієї патології. Відпрацювання практичних навичок обстеження та догляду за такими дітьми	2
3	Проблема тонзиліту в педіатричній практиці. Медсестринський процес. Відпрацювання практичних навичок	2
4	Хронічна пневмонія. Медсестринський процес. Відпрацювання методики діагностики та догляду за дитиною	2
5	Муковісцидоз. Сучасні підходи до діагностики, лікування, медико-соціальної реабілітації. Опрацювання медичної літератури, медсестринський процес за такої патології	2
6	Гостра ниркова недостатність. Невідкладна допомога. Відпрацювання практичних навичок	2
7	Мистецтво спілкування медсестри з пацієнтами та їх батьками. Психологічна підготовка дитини до проведення певних обстежень, дотримання правил етики та деонтології	2
8	Проведення бесіди з батьками про профілактику гіповітамінозів. Складання тез бесіди	2
9	Водорозчинні та жиророзчинні вітаміни, їх вплив на організм дитини. Створення ситуаційних задач та їх розв'язання	2
10	Гельмінтози, їх негативний вплив на організм дитини. Оформлення санбюлетня	2
Всього		20

12. Структура навчальної дисципліни
(5-й,7-й семестр)

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
	Захворювання внутрішніх органів				
1.	Захворювання серцево-судинної системи.	14	2	12	
2.	Захворювання системи крові.	12	4	8	
3.	Захворювання ендокринної системи.	10	2	8	

	Інфекційні хвороби				
4.	Туберкульоз у дітей.	10	2	8	
	Самостійна робота.	20			20
	Усього	66	10	36	20

13. Тематичний план лекційних занять (5-й, 7-й семестр)

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Захворювання серцево-судинної системи.	2
2.	Захворювання системи крові.	2
3.	Захворювання системи крові.	2
4.	Захворювання ендокринної системи.	2
5.	Туберкульоз у дітей.	2
	Усього	10

Тема 1. Захворювання серцево-судинної системи.

Природжені вади серця та судин. Частота природжених вад серця у дітей. Неприятливі чинники, які впливають на ембріогенез. Класифікація. Медсестринський процес у разі природжених вад серця та судин.

Гостра ревматична лихоманка (ревматизм). Вегетосудинна дисфункція (ВСД). Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринське обстеження пацієнтів із захворюваннями серцево-судинної системи: гострою ревматичною лихоманкою, ВСД. Медсестринська діагностика, участь медсестри у їх проведенні. Вирішення дійсних і супутніх проблем, потреб пацієнта. Виконання лікарських призначень. Профілактика. Диспансеризація. Роль медсестри у проведенні санітарно-освітньої роботи з батьками з метою профілактики захворювань серцево-судинної системи.

Тема 2. Захворювання системи крові.

Залізодефіцитна анемія. Гострий мієлоїдний і лімфоїдний лейкоз. Визначення. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес при цій патології. Диспансеризація. Роль медсестри в профілактиці анемій у дітей раннього віку.

Тема 3. Захворювання системи крові.

Тромбоцитопенія та тромбоцитопатія. Гемофілія. Геморагічний васкуліт. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при цій патології. Прогноз. Диспансерне спостереження.

Тема 4. Захворювання ендокринної системи.

Цукровий діабет. Визначення, етіологія, чинники ризику. Класифікація.

Медсестринський процес при цукровому діабеті: визначення дійсних проблем пацієнта, медсестринська діагностика. Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до проведення додаткових методів обстеження (загального та біохімічного аналізів крові, визначення вмісту глюкози у крові та сечі, глюкозотолерантного тесту, УЗД підшлункової залози, обстеження очного дна тощо). Невідкладна допомога під час діабетичного кетоацидозу та гіпоглікемічної коми відповідно до протоколів лікування. Лікування медикаментозне та дієтотерапія. Диспансеризація. Профілактика. Навчання пацієнта та його оточення правилам інсуліно- та дієтотерапії.

Захворювання щитоподібної залози. Природжений та набутий гіпотиреоз. Розпізнавання гіпотиреозу в перші місяці життя дитини.

Тема 5. Туберкульоз у дітей.

Туберкульоз. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес під час туберкульозу: медсестринська діагностика, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація плану медсестринських втручань під час обстеження, спостереження та догляд за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Специфічна і неспецифічна профілактика. Диспансерне спостереження та чинні накази МОЗ України щодо туберкульозу.

14. Тематичний план практичних занять (5-й, 7-й семестр)

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Захворювання серцево-судинної системи. Природжені вади серця.	4
2.	Захворювання серцево-судинної системи. Гостра ревматична лихоманка.	4
3.	Захворювання серцево-судинної системи. ВСД.	4
4.	Захворювання системи крові. Анемії. Лейкози.	4
5.	Захворювання системи крові. Геморагічні захворювання.	4
6.	Захворювання ендокринної системи. Цукровий діабет.	4
7.	Захворювання ендокринної системи. Хвороби щитоподібної залози.	4
8.	Туберкульоз у дітей.	4
9.	Туберкульоз у дітей.	4
Усього		36

Тема1. Захворювання серцево-судинної системи. Природжені вади серця.

Виявлення дійсних проблем пацієнта з природженими вадами серця. Оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Підготовка пацієнта до інструментальних методів обстеження (рентгенографії, УЗД серця, ангіографії тощо). Реалізація медсестринського процесу. Здійснення медичною сестрою мотивованого догляду та опіки над пацієнтом з гіперкінетичними проявами та ураженням суглобів. Навчання пацієнта та його оточуючих само- та взаємодогляду. Дотримання правил професійної безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму в лікувально-профілактичному

закладі.

Практичні навички:

- проведення підрахунку частоти пульсу, його характеристика;
- проведення підрахунку частоти дихальних рухів;
- вимірювання артеріального тиску, оцінювання результатів;
- облік випитої, введеної та виділеної рідини;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій і внутрішньовенних вливань;
- проведення оксигенотерапії;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в лікувально-профілактичному закладі.

Тема 2. Захворювання серцево-судинної системи. Гостра ревматична лихоманка.

Виявлення дійсних проблем пацієнта з гострою ревматичною лихоманкою. Оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Підготовка пацієнта до інструментальних методів обстеження (рентгенографії, УЗД серця, ангіографії тощо). Реалізація медсестринського процесу. Здійснення медичною сестрою мотивованого догляду та опіки над пацієнтом з гіперкінетичними проявами та ураженням суглобів. Навчання пацієнта та його оточуючих само- та взаємодогляду. Дотримання правил професійної безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму в лікувально-профілактичному закладі.

Практичні навички:

- проведення підрахунку частоти пульсу, його характеристика;
- вимірювання артеріального тиску, оцінювання результатів;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- організація лікувально-охоронного режиму для хворих на гостру ревматичну лихоманку;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій і внутрішньовенних вливань;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в лікувально-профілактичному закладі.

Тема 3. Захворювання серцево-судинної системи. ВСД.

Виявлення дійсних проблем пацієнта з ВСД. Оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Підготовка пацієнта до інструментальних методів обстеження (рентгенографії, УЗД серця, ангіографії тощо). Реалізація медсестринського процесу. Здійснення медичною сестрою мотивованого догляду та опіки над пацієнтом з гіперкінетичними проявами та ураженням суглобів. Навчання пацієнта та його оточуючих само- та взаємодогляду. Дотримання правил професійної безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму в лікувально-профілактичному закладі.

Практичні навички:

- проведення підрахунку частоти пульсу, його характеристика;
- проведення підрахунку частоти дихальних рухів;
- вимірювання артеріального тиску, оцінювання результатів;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- надання невідкладної допомоги під час зомління та колапсу відповідно до протоколів лікування;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій і внутрішньовенних вливань;
- проведення оксигенотерапії;

- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в лікувально-профілактичному закладі.

Тема 4. Захворювання системи крові. Анемії. Лейкози.

Здійснення медсестринського процесу при захворюваннях системи крові: анемії, лейкозів, геморагічних захворювань. Медсестринське обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем і встановлення медсестринських діагнозів. Підготовка пацієнта до лабораторних та інструментальних методів обстеження. Участь медичної сестри у лікуванні, догляді за пацієнтом та профілактиці. Дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в гематологічному відділенні.

Практичні навички:

- проведення медсестринського обстеження пацієнта;
- заповнення одноразових систем для внутрішньовенного, краплинного вливання;
- проведення всіх видів ін'єкцій;
- підготовка пацієнта до лабораторних досліджень та інструментальних обстежень;
- догляд за ротовою порожниною;
- допомога в разі носової, легеневої, шлунково-кишкової кровотечі;
- участь у проведенні інфузії крові та її препаратів;
- організація лікувально-охоронного режиму в стаціонарі;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в гематологічному відділенні.

Тема 5. Захворювання системи крові. Геморагічні захворювання.

Здійснення медсестринського процесу при захворюваннях системи крові: анемії, лейкозів, геморагічних захворювань. Медсестринське обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем і встановлення медсестринських діагнозів. Підготовка пацієнта до лабораторних та інструментальних методів обстеження. Участь медичної сестри у лікуванні, догляді за пацієнтом та профілактиці. Дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в гематологічному відділенні.

Практичні навички:

- проведення медсестринського обстеження пацієнта;
- заповнення одноразових систем для внутрішньовенного, краплинного вливання;
- проведення всіх видів ін'єкцій;
- підготовка пацієнта до лабораторних досліджень та інструментальних обстежень;
- догляд за ротовою порожниною;
- допомога в разі носової, легеневої, шлунково-кишкової кровотечі;
- участь у проведенні інфузії крові та її препаратів;
- організація лікувально-охоронного режиму в стаціонарі;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в гематологічному відділенні.

Тема 6. Захворювання ендокринної системи. Цукровий діабет.

Медсестринський процес під час цукрового діабету. Виявлення та вирішення дійсних проблем пацієнта та його потреб при інсулінозалежному та інсулінонезалежному цукровому діабеті. Особливості інсулінотерапії. Невідкладна допомога при коматозних станах (діабетичному кетоацидозі та гіпоглікемічній комі). Навчання пацієнта та його оточення правилам інсулінотерапії, раціонального харчування.

Практичні навички:

- підготовка пацієнта до взяття крові та добової сечі на вміст глюкози;

- підготовка пацієнта до дослідження добового глюкозуричного профілю;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- побудова добової глікемічної кривої;
- техніка й правила введення інсуліну;
- навчання пацієнта та його оточуючих правилам раціонально харчування, фізичної активності;
- невідкладна допомога при діабетичному кетоацидозі та гіпоглікемічній комі відповідно до протоколів лікування;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в ендокринологічному відділенні.

Тема 7. Хвороби щитоподібної залози.

Медсестринський процес під час захворювань щитоподібної залози. Виявлення та вирішення дійсних проблем пацієнта та його потреб. Медсестринська діагностика природженого та набутого гіпотиреозу. Значення інструментальних методів дослідження. Профілактика. Дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в ендокринологічному відділенні.

Практичні навички:

- підготовка пацієнта до взяття крові на вміст гормонів щитоподібної залози;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- навчання пацієнта та його оточуючих правилам раціонально харчування, фізичної активності;
- дотримання правил професійної безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в ендокринологічному відділенні.

Тема 8. Туберкульоз у дітей.

Дійсні проблеми пацієнтів із різними формами туберкульозу легень, медсестринське оцінювання стану. Методи лабораторної та інструментальної діагностики, туберкулінодіагностика, участь медичної сестри у їх проведенні, значення ранньої діагностики туберкульозу.

Практичні навички:

- взяття харкотиння для дослідження: бактеріологічного та для визначення чутливості до антибіотиків;
- розведення та введення антибіотиків;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- підрахунок частоти дихальних рухів;
- вимірювання температури тіла, її графічний запис;
- надання невідкладної допомоги в разі кровохаркання, легеневої кровотечі відповідно до протоколів лікування;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму під час обстеження, виконання маніпуляцій, роботи з медичною апаратурою тощо.

Тема 9. Туберкульоз у дітей.

Специфічна і неспецифічна профілактика. Особливості роботи медсестри у фтизіатричному відділенні (стаціонарі). Особиста гігієна та безпека медсестри. Профілактика туберкульозу. Санітарно-освітня робота серед батьків. Заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом.

Практичні навички:

- техніка введення протитуберкульозної вакцини;
- техніка проведення проби Манту, оцінювання результатів;
- виконання всіх видів ін'єкцій;

- підрахунок частоти дихальних рухів;
- вимірювання температури тіла, її графічний запис;
- проведення санітарно-освітньої роботи;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму під час обстеження, виконання маніпуляцій, роботи з медичною апаратурою тощо.

15. Тематичний план самостійної роботи (5-й,7-й семестр)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості медсестринської опіки над дітьми з ознаками серцевої недостатності. Відпрацювання практичних навичок цієї патології	2
2.	Вегето-судинна дисфункція (ВСД), медсестринський процес. Складання алгоритмів обстеження дитини при цій патології та відпрацювання практичних навичок догляду	2
3.	Ювенільний ревматоїдний артрит. Дійсні та супутні проблеми пацієнта. Відпрацювання навичок вирішення таких проблем	2
4.	Спадкові гіпо- і апластичні анемії. Медсестринський процес при цій патології. Відпрацювання практичних навичок	2
5.	Захворювання щитоподібної залози. Гіпотиреоз природжений і набутий. Проблеми. Розпізнавання гіпотиреозу в перші місяці життя дитини. Відпрацювання навичок вирішення таких проблем і догляду за дитиною	2
6.	Захворювання статевих залоз. Передчасне статеве дозрівання. Складання алгоритмів обстеження та догляду за дітьми згідно з протоколами лікування	2
7.	Ожиріння — основні форми. Дійсні та супутні проблеми. Відпрацювання навичок обстеження та реалізація медсестринських втручань	2
8.	Переливання крові, сучасні погляди. Алгоритми виконання цієї маніпуляції та суворе дотримання правил асептики та антисептики	2
9.	Загальна характеристика інфекційної хвороби — її періоди. Опрацювання сучасної літератури	2
10.	Коротка характеристика позалегеневого туберкульозу. Виконання алгоритмів практичних навичок щодо дотримання особистої гігієни, ранньої діагностики цієї патології, догляду за дітьми	2
	Усього	20

**16. Структура навчальної дисципліни
(6-й,8-й семестр)**

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
	Розділ 4. Інфекційні хвороби				
1.	Дифтерія. Менінгококова інфекція.	10	2	8	
2.	Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип. Парагрип. Аденовірусна інфекція.	6	2	4	
3.	Кір. Краснуха.	6	2	4	
4.	Вітряна віспа. Скарлатина.	6	2	4	
5.	Паротитна інфекція.	6	2	4	
6.	Кишкові інфекції.	10	2	8	
7.	Вірусний гепатит. Поліомієліт. ВІЛ-інфекція/СНІД.	14	2	12	
8.	Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі. Охорона праці в галузі.	6	2	4	
	Самостійна робота.	20			20
	Усього	84	16	48	20

**17. Тематичний план лекційних занять
(6-й,8-й семестр)**

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дифтерія. Менінгококова інфекція.	2
2	Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип. Парагрип. Аденовірусна інфекція.	2
3	Кір. Краснуха.	2
4	Вітряна віспа. Скарлатина.	2
5	Паротитна інфекція.	2
6	Кишкові інфекції.	2
7	Вірусний гепатит. Поліомієліт. ВІЛ-інфекція/СНІД.	2
8	Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі. Охорона праці в галузі.	2

	Усього	16
--	---------------	-----------

Тема 1. Дифтерія. Менінгококова інфекція.

Дифтерія. Менінгококова інфекція. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при цій патології: медсестринське обстеження, виявлення дійсних і супутніх проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до лабораторних досліджень. Особливості догляду медичної сестри за пацієнтом. Принципи лікування. Правила виписування. Надання невідкладної допомоги при дифтерійному крупі, менінгококцемії, відповідно до протоколів лікування. Заходи в осередку інфекції. Активна імунізація. Чинні накази МОЗ України.

Тема 2. Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип. Парагрип. Аденовірусна інфекція.

Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип, парагрип, аденовірусна інфекція. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при цій патології. Медсестринська діагностика, планування медсестринських втручань та їх реалізація. Виконання лікарських призначень. Специфічні засоби лікування. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика. Заходи в осередку інфекції. Чинні накази МОЗ України.

Тема 3. Кір. Краснуха.

Кір. Краснуха. Визначення, етіологія, епідеміологія. Медсестринський процес при цій патології. Участь медичної сестри в діагностиці. Диференціальна діагностика. Заходи в осередку інфекції. Активна імунізація. Медсестринське обстеження, виявлення дійсних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань. Ускладнення, пов'язані з дією вірусу та зумовлені вторинною інфекцією. Реалізація плану медсестринських втручань під час обстеження, спостереження та догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Специфічна і неспецифічна профілактика. Заходи в осередку інфекції. Чинні накази МОЗ України.

Тема 4. Вітряна віспа. Скарлатина.

Вітряна віспа. Скарлатина. Визначення, етіологія, епідеміологія. Медсестринський процес при цій патології: медсестринське обстеження, виявлення дійсних і супутніх проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань. Ускладнення, пов'язані з дією вірусу та зумовлені вторинною інфекцією. Реалізація плану медсестринських втручань під час обстеження, спостереження та догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика. Заходи в осередку інфекції. Чинні накази МОЗ України.

Тема 5. Паротитна інфекція. Кашлюк. Паракашлюк.

Паротитна інфекція. Кашлюк. Паракашлюк. Визначення, етіологія, епідеміологія. Особливості перебігу кашлюку в немовлят. Медсестринський процес під час паротитної інфекції, кашлюку, паракашлюку: медсестринське обстеження, визначення дійсних і супутніх

проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до лабораторних досліджень (загального аналізу крові та сечі, взяття слизу для бактеріологічного дослідження). Спостереження, догляд та опіка за пацієнтом. Особливості перебігу кашлюку в немовлят. Принципи лікування в різні періоди захворювання та залежно від віку дитини. Заходи в осередку інфекції. Активна імунізація. Чинні накази МОЗ України.

Тема 6. Кишкові інфекції.

Кишкові інфекції: дизентерія, сальмонельоз, колі-інфекція. Визначення, етіологія, епідеміологія, класифікація. Медсестринський процес при цій патології: медсестринське обстеження, медсестринські діагнози, планування медсестринських втручань (взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень, особливості догляду за пацієнтом, дієтотерапія). Заходи в осередку інфекції. Профілактика. Роль медсестри в проведенні профілактики гострої кишкової інфекції.

Тема 7. Вірусний гепатит. Поліомієліт. ВІЛ-інфекція/СНІД.

Вірусний гепатит. Поліомієліт, ВІЛ-інфекція/СНІД. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при цій патології: медсестринське обстеження (скарги, анамнестичні дані, дані об'єктивного обстеження), виявлення дійсних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань, реалізація, оцінювання та корекція. Заходи в осередку інфекції. Чинні накази МОЗ України. Активна імунізація.

Виконання заходів з профілактики внутрішньолікарняних заражень ВІЛ-інфекцією згідно з чинними наказами МОЗ України. Заходи неспецифічної профілактики. Скринінгові дослідження для виявлення інфікованих осіб. Тестування донорів.

Тема 8. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі. Охорона праці в галузі.

Основні чинники, які сприяють виникненню судомного та гіпертермічного синдромів. Механізм розвитку. Основні клінічні прояви. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.

Алергійний синдром (кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок, сироваткова хвороба). Причини. Клінічні прояви. Медсестринський процес. Надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі.

Токсичний синдром. Кишковий токсикоз. Нейротоксикоз. Причини, механізм виникнення. Клінічні прояви. Медсестринський процес. Надання невідкладної допомоги.

Коматозний синдром. Визначення поняття синдрому. Причини виникнення. Клінічні прояви I, II, і III ступенів коми. Медсестринська діагностика. Надання допомоги на догоспітальному етапі.

Синдром стенозуючого ларинготрахеїту та астматичний стан. Причини, механізм розвитку, клінічні прояви. Медсестринський процес. Невідкладна допомога.

Синдром недостатності кровообігу. Судинна недостатність. Класифікація. Причини, механізм розвитку. Зомління, колапс. Надання невідкладної допомоги.

Синдром гострої ниркової недостатності. Причини, механізм розвитку. Клінічні прояви. Принципи надання невідкладної допомоги.

Геморагічний синдром у дітей. Причини, механізм розвитку. Симптоми. Невідкладна допомога. Роль медсестри в догляді за пацієнтами з геморагічним синдромом.

Гіпокальціємічний синдром. Причини, механізм розвитку. Симптоматика. Невідкладна допомога.

18. Тематичний план практичних занять (6-й,8-й семестр)

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дифтерія.	4
2	Менінгококова інфекція.	4
3	Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип. Парагрип. Аденовірусна інфекція.	4
4	Кір. Краснуха.	4
5	Вітряна віспа. Скарлатина.	4
6	Паротитна інфекція.	4
7	Кишкові інфекції.	4
8	Кишкові інфекції.	4
9	Вірусний гепатит.	4
10	Поліомієліт.	4
11	ВІЛ-інфекція/СНІД.	4
12	Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі. Охорона праці в галузі.	4
	Усього	48

Тема 1. Дифтерія.

Дійсні проблеми пацієнтів з дифтерією, медсестринське оцінювання стану. Методи лабораторної діагностики. Підготовка хворих та взяття матеріалу для дослідження. Особиста гігієна та безпека медичної сестри. Значення ранньої діагностики дифтерії. Невідкладна долікарська допомога при дифтерійному крупі відповідно до протоколів лікування. Специфічна та неспецифічна профілактика. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Поточна дезінфекція.

Заходи і засоби особистої безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом.

Практичні навички:

- техніка введення вакцин АКДП, АаКДП, АДП-М анатоксину;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення всіх видів ін'єкцій;
- введення антитоксичної протидифтерійної сироватки;
- взяття мазків з носа та зіва для бактеріологічного дослідження на коринебактерію;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 2. Менінгококова інфекція.

Дійсні проблеми пацієнтів з менінгококовою інфекцією, медсестринське оцінювання стану. Методи лабораторної діагностики. Підготовка хворих та взяття матеріалу для

дослідження. Особиста гігієна та безпека медичної сестри. Значення ранньої діагностики менінгококової інфекції. Невідкладна долікарська допомога при менінгококсемії відповідно до протоколів лікування. Профілактика. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Поточна дезінфекція.

Заходи і засоби особистої безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом.

Практичні навички:

- розведення та введення антибіотиків;
- проведення всіх видів ін'єкцій;
- взяття мазків з носа та зів'я для бактеріологічного дослідження на менінгокок;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- допомога під час проведення спинномозкової діагностичної пункції;
- догляд за дитиною після спинномозкової пункції;
- невідкладна допомога при менінгококсемії;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Тема 3. Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип. Парагрип. Аденовірусна інфекція.

Виконання медсестринського процесу під час гострих респіраторних вірусних інфекцій, грипу, парагрипу. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних і супутніх проблем, установлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень (крові, сечі, змивів з носової частини глотки тощо), особистої безпеки медичної сестри. Виконання лікарських призначень. Особливості обслуговування та догляду за дітьми в інфекційній лікарні. Поточна дезінфекція.

Практичні навички:

- накладання гірчичників на грудну клітку;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- закапування крапель у ніс, очі;
- накладання зігрівального компресу на вухо;
- проведення змивів з носової частини глотки для вірусологічного дослідження;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;
- невідкладна допомога під час гіпертермії відповідно до протоколів лікування;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо.

Тема 4. Кір. Краснуха.

Виконання медсестринського процесу під час кору, краснухи. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для

лабораторних досліджень. Виконання лікарських призначень. Заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, роботи з кров'ю та іншим біологічним матеріалом.

Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Методика транспортування вакцин, використання сумки-холодильника та холодівих елементів. Специфічна і неспецифічна профілактика. Поточна дезінфекція.

Практичні навички:

- введення вакцини проти кору, краснухи;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливачь;
- взяття крові та сечі для проведення загального аналізу;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- закапування крапель у ніс, очі;
- заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом.

Тема 5. Вітряна віспа. Скарлатина.

Виконання медсестринського процесу під час вітряної віспи, скарлатини. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Виконання лікарських призначень. Навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду. Поточна дезінфекція.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо.

Практичні навички:

- розведення та введення антибіотиків;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливачь;
- взяття крові та сечі для проведення загального аналізу.
- взяття мазка з ротоглотки на β -гемолітичний стрептокок;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- годування тяжкохворих дітей;
- заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом.

Тема 6. Паротитна інфекція. Кашлюк. Паракашлюк.

Виявлення дійсних проблем під час паротитної інфекції, кашлюку, паракашлюку. Оцінювання стану пацієнта після медсестринського обстеження. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Підготовка пацієнта та участь медичної сестри в проведенні обстежень. Виконання лікарських призначень. Участь медичної сестри в проведенні фізіотерапевтичних процедур. Навчання пацієнта та оточення само- та взаємодогляду. Проведення профілактичних заходів. Поточна дезінфекція.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

- введення вакцин АКДП, АаКДП, протипаротитної інфекції;

- накладання зігрівального компресу на привушні слинні залози;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- надання допомоги у разі зупинки дихання під час нападу кашлю при кашлюку;
- заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом.

Тема 7. Кишкові інфекції.

Виконання медсестринського процесу при дизентерії, сальмонельозі. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних і супутніх проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Планування та реалізація плану медсестринських втручань: підготовка пацієнта до проведення лабораторних досліджень (загальний клінічний аналіз крові, сечі, дослідження випорожнень, блювотних мас тощо). Особиста професійна безпека медичної сестри. Проведення профілактичних заходів. Поточна дезінфекція.

Практичні навички:

- реєстрація та характеристика випорожнень;
- підготовка та взяття калу для бактеріологічного, копрологічного дослідження;
- методика оральної регідrataції;
- проведення водно-чайної дієти;
- заповнення листка гідробалансу;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- проведення поточної дезінфекції;
- невідкладна допомога при токсикозі з екسمкозом;
- заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом.

Тема 8. Кишкові інфекції.

Виконання медсестринського процесу при колі-інфекції. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних і супутніх проблем та встановлення медсестринських діагнозів. Планування та реалізація плану медсестринських втручань: підготовка пацієнта до проведення лабораторних досліджень (загальний клінічний аналіз крові, сечі, дослідження випорожнень, блювотних мас тощо). Особиста професійна безпека медичної сестри. Проведення профілактичних заходів. Поточна дезінфекція.

Практичні навички:

- реєстрація та характеристика випорожнень;
- підготовка та взяття калу для бактеріологічного, копрологічного дослідження;
- методика оральної регідrataції;
- проведення водно-чайної дієти;
- заповнення листка гідробалансу;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- розведення та введення антибіотиків;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- проведення поточної дезінфекції;
- невідкладна допомога при токсикозі з екسمкозом;
- заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання

медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом.

Тема 9. Вірусний гепатит.

Виконання медсестринського процесу при вірусному гепатиті. Оволодіння навичками медсестринського обстеження та спостереження за пацієнтом, визначення його дійсних і супутніх проблем, установлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Оволодіння навичками догляду за пацієнтом. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом. Профілактика.

Практичні навички:

- проведення профілактичних щеплень (проти гепатиту);
- розведення та введення антибіотиків;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;
- підготовка хворого та взяття сечі для проведення загального аналізу, дослідження на вміст жовчних пігментів;
- взяття калу для копролічного дослідження;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками
- проведення поточної дезінфекції;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо.

Тема 10. Поліомієліт.

Виконання медсестринського процесу при поліомієліті. Оволодіння навичками медсестринського обстеження та спостереження за пацієнтом, визначення його дійсних і супутніх проблем, установлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Оволодіння навичками догляду за пацієнтом. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом. Профілактика.

Практичні навички:

- проведення профілактичних щеплень (проти поліомієліту);
- розведення та введення антибіотиків;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;
- підготовка хворого та взяття сечі для проведення загального аналізу;
- взяття калу для копролічного дослідження;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками
- проведення поточної дезінфекції;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо.

Тема 11. ВІЛ-інфекція/СНІД.

Виконання медсестринського процесу при вірусному гепатиті, поліомієліті, ВІЛ-інфекції/СНІДі. Оволодіння навичками медсестринського обстеження та спостереження за пацієнтом, визначення його дійсних і супутніх проблем, установлення медсестринських

діагнозів. Планування медсестринських втручань та їх реалізація. Оволодіння навичками догляду за пацієнтом. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом. Профілактика.

Практичні навички:

- проведення профілактичних щеплень (проти полімієліту, гепатиту);
- розведення та введення антибіотиків;
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
- проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;
- підготовка хворого та взяття сечі для проведення загального аналізу, дослідження на вміст жовчних пігментів;
- взяття калу для копролічного дослідження;
- догляд за шкірою та слизовими оболонками
- проведення поточної дезінфекції;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо.

**Тема 12. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі.
Охорона праці в галузі.**

Оцінювання стану пацієнта при судомному, гіпертемічному, алергійному, токсичному, коматозному синдромі, дихальній недостатності, синдромі недостатності кровообігу, дихальній та нирковій недостатності, геморагічному, гіпокальціємічному синдромі. Показ пацієнтів, що перебувають у термінальному стані (або аналіз навчальних історій хвороби). Визначення провідного патологічного синдрому та ступеня його тяжкості. Участь у наданні невідкладної допомоги хворій дитині відповідно до протоколів лікування. Складання плану медсестринських втручань та його реалізація.

Допомога медичній сестрі в палаті інтенсивної терапії під час надання невідкладної допомоги. Особливості госпіталізації дітей з невідкладними станами. Участь у догляді за дитиною. Спостереження за функцією життєво важливих органів.

Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Практичні навички:

- надання невідкладної допомоги під час судомного синдрому;
- надання невідкладної допомоги під час гіпертемічного синдрому;
- надання невідкладної допомоги під час алергійного синдрому;
- надання невідкладної допомоги під час кишкового токсикозу та ексікозу;
- надання невідкладної допомоги під час коматозних станів;
- надання невідкладної допомоги під час стенозуючого ларинготрахеїту;
- надання невідкладної допомоги при дифтерійному крупі;
- надання невідкладної допомоги під час бронхоспазму;
- надання невідкладної допомоги під час зомління, колапсу;
- надання невідкладної допомоги за наявності чужорідного тіла в дихальних шляхах;
- надання невідкладної допомоги в разі гострої ниркової недостатності;
- надання невідкладної допомоги під час кровотеч;
- надання невідкладної допомоги під час ларингоспазму;
- годування тяжкохворих дітей;

- роздавання медикаментів;
- виконання лікарських призначень;
- робота з реанімаційною апаратурою;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час роботи з кров'ю та іншими біологічними рідинами, медичною апаратурою, проведення маніпуляцій, обстеження дитини тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

19. Тематичний план самостійної роботи (6-й,8-й семестр)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Опрацювання наказів МОЗ України щодо профілактики інфекційних захворювань у дітей	2
2.	Сальмонельоз. Медсестринський процес. Обстеження, діагностика, планування та відпрацювання медсестринських втручань	2
3.	Профілактика кишкових інфекцій. Виконання практичних навичок щодо профілактики цієї патології	2
4.	Особливості роботи медсестри в кабінеті інфекційних захворювань. Послідовність дій медичного працівника під час виконання процедур, маніпуляцій, враховуючи нові накази, інструкції МОЗ України	2
5.	Рідкісні клінічні форми дифтерії: дифтерія очей, вуха, носа, зовнішніх статевих органів, шкіри. Відпрацювання практичних навичок догляду за патології	2
6.	Регідраційна терапія дітей з гострими кишковими інфекціями. Опрацювання методики розрахунку та проведення такої терапії	2
7.	Краснуха і вагітність. Складання тез бесіди щодо профілактики захворювання	2
8.	Диференціальна діагностика елементів висипань характерних для повітряно-краплинних інфекцій. Складання порівняльної таблиці	2
9.	Нейротоксикоз. Медсестринський процес. Відпрацювання практичних навичок щодо догляду та лікування	2
10.	Термін ізоляції та карантину пацієнтів з інфекційними хворобами. Складання порівняльної таблиці	2
	Усього	20

20. Методи навчання

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу.

Лекції, практичні та індивідуальні заняття, самостійна робота студента, консультації.

Лекції проводяться з використанням мультимедійних презентацій. Практичні заняття проводяться з використанням методичних рекомендацій, мультимедійних презентацій.

Самостійна позааудиторна робота студентів забезпечується методичними рекомендаціями.

У разі роботи в дистанційному режимі використовується віртуальне навчальне середовище Zoom, GoogleMeet, GoogleClassroom.

Лекції та практичні заняття проводяться за допомогою програм електронної комунікації Zoom, GoogleMeet, GoogleClassroom.

Поточна комунікація з викладачем здійснюється в соціальних мережах Viber, Telegram (за вибором академічної групи).

21. Методи контролю

Методи, форми контролю здобувачів освіти здійснюється відповідно до вимог програми дисципліни «**Медсестринство в педіатрії**».

Передбачені наступні **форми контролю** успішності здобувачів освіти:

I. Поточний контроль (засвоєння теми) здійснюється на кожному практичному занятті з метою перевірки рівня засвоєння вивченого матеріалу, відповідно до поставлених завдань з кожної теми.

Методи контролю:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда. Методи письмового контролю: письмовий тестовий контроль, підсумковий тестовий контроль, розв'язування клінічних ситуативних задач.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз, виступ з доповіддю, виконання презентації за темою, самостійного опрацювання, виконання індивідуального дослідного завдання, відпрацювання та демонстрація практичних навичок

Критерії оцінювання поточних знань та вмінь:

– «відмінно» – студент володіє не менш ніж 98% знань з теми як під час опитування, так і тестового контролю. Добре орієнтується в предметній термінології. Чітко формулює відповіді на поставлені запитання. Практичні завдання виконуються в повному обсязі.

– «добре» – студент володіє знаннями в обсязі не менш ніж 80 – 97%, допускає несуттєві помилки, які виправляє, відповідаючи на запитання. Під час виконання тестових завдань відповідає на 80% питань. Практичні завдання виконані в повному обсязі, допускаються незначні помилки.

– «задовільно» – студент володіє знаннями по темі в обсязі не менше 65 – 79%, під час тестування відповідає не менш ніж на 65% запитань. Відповіді недостатньо точні, навідні запитання їх не корегують. Практичні завдання виконані не в повному обсязі.

– «незадовільно» – студент не засвоїв необхідний мінімум знань з теми заняття та тестування в межах 64%. Нездатний відповідати на навідні запитання, оперує неточними формулюваннями. Завдання тестового контролю виконані менш ніж на 64%. Практичними навичками не володіє.

II. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення дисципліни, базується на результатах оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти, які повністю

виконали навчальну програму дисципліни і проводиться у вигляді семестрового екзамену. Оцінювання студентів проводиться за традиційною 4-бальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

1. Критерії оцінювання усної відповіді при проведенні підсумкового контролю

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли здобувач знає матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпано точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно володіє матеріалом та відповідає на запитання різного ступеню складності.

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли здобувач знає матеріал і добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематизовано, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок. Відчуває складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» виставляється здобувачеві на основі його задовільних знань матеріалу дисципліни та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань, але відчуває складнощі; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, проаналізувати конкретну ситуацію, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

2. Критерії оцінювання тестових завдань при проведенні підсумкового контролю

Для підсумкового контролю застосовують стандартизовані валідні тести, з однією правильною відповіддю

Оцінка	Критерій
«відмінно»	вирішено 98% і більше
«добре»	вирішено 80% - 97%
«задовільно»	вирішено 65% - 79%
«незадовільно»	вирішено 64% і менше

3. Критерії оцінювання виконання практичного завдання при проведенні підсумкового контролю

Під час оцінювання виконання практичного завдання відбувається оцінювання компетентнісних вмінь щодо планування і реалізації медсестринського процесу, та здійснення діагностичних втручань, оцінювання результатів і ефективності медичної допомоги, використовуючи стандарти та протоколи діяльності медичної сестри.

Критерії	Оцінка
Практичні навички виконує якісно, чітко, послідовно (за алгоритмом).	«відмінно»
Практичні навички виконує правильно, допускаючи помилки в підготовчому етапі. Допущені помилки не впливають на кінцевий результат процедури та стан здоров'я.	«добре»
При виконанні практичних навиків студент допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта; не чітко виконуються підготовчий і заключний етапи алгоритму практичного навичку.	«задовільно»
Під час здійснення виробничих функцій, студент виконує окремі типові завдання професійної діяльності. Допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта.	«незадовільно»

III. Контроль самостійної роботи

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальної практики, контролюється під час підсумкового контролю.

22. Методичне забезпечення

Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни: методичні розробки лекцій, методичні розробки практичних занять, методичні розробки самостійної роботи.

23. Рекомендована література

Основна

Медсестринство в педіатрії: навч. посібник / За ред. М.Б. Шегедин. В.: НОВА КНИГА, 2009. 312 с.: іл.

Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики: підручник / За ред. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. К.: Медицина, 2011. 552 с.

Педіатрія / За ред. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. К.: Здоров'я, 2003.

Практикум з педіатрії в модулях: навч. посіб. / Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. К.: Медицина, 2011. 160 с.

Невідкладні стани в педіатрії: навч. посіб. / За ред. Р.І. Поцюрка. К.: ВСВ "Медицина", 2010.

Гаврилюк О.Ф., Залюбівська Л.С. Ріст і розвиток людини. Практикум. К.: ВСВ "Медицина", 2010.

Педіатрія: навч. посіб. / За ред. О.В. Тяжкої. К.: Медицина, 2005.

Медсестринство в педіатрії: підручник / За ред. В.С. Тарасюка. К.: "Здоров'я", 2002.

Додаткова

Інфекційні хвороби у дітей / А.М. Михайлова. К.: Здоров'я, 1998.

Медсестринство в педіатрії / За ред. В.С. Тарасюка. К.: Здоров'я, 2001.

24. Інформаційні ресурси

1. Галузеві стандарти та клінічні настанови. [Електронний ресурс]
Режим доступу:
https://dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi
2. Закон України «Про фахову передвищу освіту» (Відомості Верховної Ради ВВР), 2019, № 30, ст. 119) [Електронний ресурс]. Режим доступу :
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>
3. Національна наукова медична бібліотека України [Електронний ресурс].
Режим доступу:
<https://library.gov.ua>
4. Педіатрія [Електронний ресурс].
Режим доступу: <https://textbook.com.ua/medicina>
5. Пропедевтична педіатрія [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://books.google.com.ua>